

nastrum Corium DESV., *Tylostoma granulosum* LÉV. nevű *Gasteromyces*-ét, melyek Alföldünk homokján teremnek. Ezek tehát nincsenek elevációhoz kötve, hanem a talaj fizikális tulajdonságaihoz ilyamagnevezettek homoktalajra jellemzők.

Péterfi Márton: *Bryologiai közlemények*. U. o. 173—176. o.

I. Új *Thuidium*-ok hazánkban. *Thuidium Philibertii* LIMPR. és var. *pseudotamarisei* (LIMPR. pro spec.) mindkettő Déván a Högyna nevű erdőrészben.

II. *Amblystegium pachyrrhizon* LINDBG. Szerző ezen Európából eddig csak Svédországból s Angliából ismeretes mohot felfedezte Nagyágon, kb. 800 m. t. sz. f. mag. egy elhagyott bánya bejáratánál. **Degen**.

trum Corium DESV., *Tylostoma granulosum* LÉV. also *Gasteromyces*en, welche bei uns im Tieflande vorkommen, gefunden habe, sie scheinen also nicht an eine gewisse Elevation sondern an die physikalischen Eigenschaften der Substrates gebunden zu sein, und sind für Sandboden charakteristisch.

M. Péterfi: *Bryologische Mitteilungen*. A. a. O. p. 173—176.

I. Neue *Thuidien* in Ungarn. *Thuidium Philibertii* LIMPR. u. var. *pseudotamarisei* (LIMPR. pro spec.), beide im Walde Högyna bei Déva.

II. *Amblystegium pachyrrhizon* LINDBG. Entdeckte der Verf. am Eingange eines aufgelassenen Stollens bei Nagyág, c. 800 m. ü. d. M. Aus Europa bisher nur aus Schweden u. England bekannt. **Degen**.

A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának 1903 november hó 11-én tartott ülése.

Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissenschaftl. Gesellschaft am 11. November 1903.

Bernátsky Jenő: «A *Ruscus-phyllocladium* kérdéséhez» szólott bemutatásokkal.

Simonkai Lajos: «További adatok Budapest környékének florisztikai ismeretéhez» című dolgozatát előterjesztette THAISZ Lajos (egész terjedelmében közölni fogjuk).

Thaisz Lajos: «Az *Euphorbia humifusa* WILLD. és *Euphorbia Chamaesyce* L. előfordulása Erdélyben» (I. M. Bot. Lap. II. 299—301. old.).

E. Bernátsky hält einen Vortrag über «Die *Ruscusphyllocladium*-Frage» (mit Demonstrationen).

L. v. THAISZ legt eine Arbeit **L. Simonkai's** «Weitere Beiträge zur floristischen Kenntniss der Umgebung von Budapest» vor (werden wir in extenso bringen).

L. v. Thaisz bespricht das Vorkommen von *Euphorbia humifusa* WILLD. u. *E. Chamaesyce* L. in Siebenbürgen (vgl. Ung. Bot. Bl. II. p. 299—301).

**A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának
1903 december hó 9-én tartott ülése.**

**Sitzung der botanischen Section der kön. ung. natur-
wissenschaftl. Gesellschaft am 9. Dezember 1903.**

Gabnay Ferencz: «Termését későn hullató vadgesztenye».

Győrffy István: «A köznép növényi gyógyszerei». Előterjesztette THAISZ Lajos.

Jávorka Sándor: «Adatok a Pilis-hegység növényzetének ismeretéhez». Előadó szerint újak az említett területről:

Equisetum altissimum A. BR.; *Equisetum gracile* A. BR.; *Equisetum hiemale* L.; *Alisma graminifolium* EHRH.; *Molinia arundinacea* SCHRK.; *Himantoglossum hircinum* SPR.; *Silene viridiflora* L.; *Dianthus collinus* W. K.; *Hesperis rancinata* W. K. (rectius *H. silvestris* CR.) fl. albo.; *Conringia orientalis* (L.) ANDRZ.; *Linum nudifolium* WIERZB. (recte *L. pannonicum* KERN.); *Peplis* *Portula* L.; *Trima Kitaibelii* HOFM.; *Pencedanum arenarium* W. K.; *Pharbitis purpurea* GÄRTN.; *Nicandra physaloides* (L.) GÄRTN.; *Erechthites hieracifolius* (L.) RAF.

Schilberszky Károly bemutatta a FANTA Adolf tenyésztette kerti mák intra-carpellomanicus tokoknak gazdag sorozatát.

Bemutatott továbbá egy szabályellenes körtegyümölcsöt, melyet MORVAY Kálmán gyűjtött.

A normális körte alatt közvetlenül ugyanolyan alakú és nagyságú képződmény volt, mely azonban csupán a kocsán megvastagodásából és meghúszódásából jött létre; benne sem rekesztőfalak, sem magvak nincsenek. Sajátságos módon a rendes eszézeleveleken kívül a két körtealakú képződmény bárázdájában 5 gyéren álló, valamivel hosszabb eszézelevél látható.

F. v. Gabnay spricht über eine spätreifende Rosskastanie.

L. v. THAISZ legt eine Mittheilung Stef. Győrffy's «Über volkstümliche Heilmittel» vor.

Alex. Jávorka hält unter d. Titel: «Beiträge zur Kenntniss der Vegetation des Pilis-Gebirges» einen Vortrag. Neu für dieses Gebiet sind nach dem Verf.:

K. Schilberszky legt eine Reihe intra - carpellomanischer Gartenmohnkapseln vor, welche Herr Dr. Ad. FANTA cultiviert hat.

Er legt des weiteren eine abnorme Birne vor, welche Herr K. MORVAY gefunden hat.

Unmittelbar unter der normal entwickelten Birne ist eine gleichgeformte u. ebenso grosse Bildung sichtbar, welche aber nur durch Verdickung und Verfleischung des Stieles entstanden ist, sie enthält weder Scheidewände, noch Samen. Merkwürdiger Weise finden sich nebst den normalen Kelchblättern in der Furche der zwei birnenförmigen Bildungen noch 5 zerstreute, etwas längere Kelchblätter.

Lengyel Béla néhány *Clariceps purpurea* TULASNE készítményt mutatott be, melyek az anyározásnak azon stádiumát ünneplik fel, midőn a sclerotium tavasszal a peritheciákat viselő nyeles termésteleskéket (stroma) létrehozza.

Lengyel Béla bemutatta és fölolvasta magyar fordításban KITAIBEL Pál latin nyelven írt levelét DIÓSZEGI Sámuelhez. A levél azért is érdekes, mert kitűnik belőle, hogy DIÓSZEGI munkája két részben jelent meg s hogy ezen két rész külön-külön jutott KITAIBEL kezébe. A növények gyűjtésére és meghatározására vonatkozólag is ad benne tanácsokat KITAIBEL. Feltűnő a levélben annak szívélyes és meleg hangja, melyből következtethetünk arra, hogy mily őszinte elismeréssel és nagyrabecsüléssel viseltetett KITAIBEL a «Füvészkönyv» jeles szerzője iránt.

Lengyel Béla bemutattott egy búzafajt, a *Triticum dicoccum*-ot, mely körülbelül 4000 évig volt egy egyiptomi sziklasírba eltemetve s ily hosszú idő dacára épségben maradt. A bemutatott búza az Abusir mellett 1903-ban végzett ásatásoknál került napfényre.

Ne-woser-re király teniplomának alapjaiban két sírt találtak megtöltve ezen búzával, melyekről kétséget kizáró módon be van bizonyítva, hogy dr. BORCHARD által eszközölt feltárássukig érintetlenek maradtak.

Tekintve azt, hogy Ne-woser-re király uralkodásának ideje az V. dinasztiaába esik, 2400 körül Kr. e., a bemutatott búza, melyet a berlini Deutsche Orient

Béla Lengyel demonstriert *Clariceps purpurea* TUL. Praeparate, welche das Stadium des Mutterkornes zeigen, als das Sklerotium im Frühjahr die peritheciamentragenden Fruchtkörperchen (Stroma) producieren.

Béla Lengyel liest die ung. Uebersetzung eines Briefes Paul KITAIBEL's an Samuel DIÓSZEGI vor. Aus dem Briefe ist zu entnehmen, dass das DIÓSZEGI'sche Werk in zwei Theilen erschienen ist, welche KITAIBEL separat erhalten hat. Es enthält Rathschläge betreffend das Sammeln u. Determinieren der Pflanzen. Aus dem herzlichen, warmen Tone des Briefes ist zu entnehmen, dass KITAIBEL den Verfasser des «Ungarischen Kräuterbuch»-es hochgeschätzt hat.

Béla Lengyel demonstriert *Triticum dicoccum* Früchte, welche ca. 4000 Jahre in einem aegypt. Felsengrab gelegen und trotzdem vollständig gut erhalten geblieben sind. Sie kamen während der i. J. 1903 bei Abusir durchgeführten Ausgrabungen an's Tageslicht. Im Fundamente des Tempels Königs Ne-woser-re wurden zwei Gräber mit diesem Weizen angefüllt gefunden, von welchen es erwiesen ist, dass sie vor der durch Dr. BORCHARD erfolgten Eröffnung intact geblieben waren. Da die Regierungszeit des Königs Ne-woser-re in die V. Dynastie, also um 2400 v. Chr. fällt, so hat der Weizen, welchen die berliner Deutsche

Gesellschaft ajándékozott a tud. egyetem növénytani intézetének, bátran tekinthető 4000 évesnek.

4. **Lengyel Béla** ANISITS Iván Dániel egy az egyetem növénytani intézetének küldött újabb ajándékát mutatta be a szakosztálynak. Kiváló hazánkfia, kit a tudásvágy oly messze vetett honától, Paraguay fővárosából, Assuncionból, hol egyetemi katedrát foglal el, már több ízben küldött hazai tudományos intézeteinknek s a Nemzeti Múzeumnak igen értékes és nagy tudományos becsű ajándékokat. Az előadó a növénytani szakosztály 1903. ápr. 1-jei ülésén már bemutatta azon ritka szép és értékes délamerikai fagyűjteményt, melyet ANISITS küldött a tud. egyetemi növénytani intézetnek. Nemrég pedig egy igen érdekes növény néhány példányát küldte meg. Egy *Lophophytum*-faj ez a *Balanophoraceá*-k családjából. A *Lophophytum*-ok és általában a *Balanophoraceá*-k sajátos habitusuknál és parasita életmódjuknál fogva nagyon felűnnek. A bemutatott *Lophophytum* egyedein világosan látható ezen gyökérparaziták sajátos, húsos, vastag, gumós, chlorophylltalan teste, melyen nincsenek sötétbarna pikkelyszerű levelek rózsájából emelkednek ki a virágzati tengelyek, melyek a szorosan összeálló füzérkében elhelyezett barnássárga növirágokat, vagy a rótszínű himvirágokat viselik. A beküldött példányok *Estancia Postillon*-ból valók, hol *Campo abier-ton*, hangya- és termes bolyokon,

Orient Gesellschaft dem bot. Institute geschenkt hat, ein Alter von wenigstens 4000 Jahren.

Béla Lengyel demonstriert ein Geschenk Ivan Daniel ANISITS's an das botan. Institut der Universität. ANISITS, ein Ungar, den sein Wissensdrang so weit von seiner Heimat entführt hat (er bekleidet gegenwärtig die Stellung eines Universitäts-Professors in Assuncion), hat schon zu wiederholten Malen ungarische wissenschaftliche Anstalten, so z. B. das National-Museum mit wissenschaftlich sehr wertvollen Geschenken aus Paraguay bedacht; schon in der Sections-Sitzung vom 1. Apr. 1903 war Vortr. in der Lage eine selten schöne u. wertvolle Sammlung südamerikanischer Hölzer zu demonstrieren, welche A. dem botan. Institute geschenkt hatte. Neuerdings sandte A. einige Exemplare einer sehr interessanten Pflanze, einer *Lophophytum*-Art aus der Familie der *Balanophoraceen*. Diese Gattung ist, wie die *Balanophoraceen* im Allgemeinen, durch eigentümliche Tracht u. parasit. Lebensweise sehr auffallend. Die vorgewiesenen Exemplare zeigen den seltsamen, fleischigen, dicken, knolligen Körper dieses Wurzelparasiten, an welchen sich hie und da aus dunkelbraunen, schuppenförmigen Blattrosetten die Inflorescenz-Achsen erheben, an welchen in gedrängten Köpfen die braungelben ♂ Blüten oder die dunkleren ♀ Blüten stehen. Die gesandten Exemplare stammen von Estancia Postillon, wo sie

Piptadenia-gyökereken élőködve fordulnak elő. **ANISITS** megjegyzi, hogy az általa bejárt területen ez egyedüli lelőhelye a *Lophophytum*-oknak.

Thaisz.

auf dem Campo abierto auf Ameisen- u. Termitenhäufen, an Wurzeln v. *Piptadenia* schmarotzend vorkommen. **ANISITS** erwähnt, dass in dem von ihm begangenen Gebiete dies der einzige Standort von *Lophophytum* sei.

Thaisz.

Meghalt. — Gestorben.

Garcke Ágost dr., tanár és titkos tanácsos, a közkézen forgó «Flora von Deutschland» szerzője, 1904. év jan. hó 11-én Berlinben 84 éves korában.

Behrens Vilmos dr., a «Zeitschrift für wissenschaftliche Mikroskopie» szerkesztője s néhány minden mikroskopus asztalán nélkülözhetetlen mű szerzője, meghalt 1903. decz. 25-én Göttingában.

Zittel Károly Alfréd, titkos tanácsos, a bajor tud. akad. elnöke, hirnemes palaeontologus és geologus meghalt Münchenben 65 éves korában.

Zickendraht Ernő dr., hirnemes bryologus, Moszkvában m. év. nov. hó 5-én.

Geh. Rat. Prof. Dr. August **Garcke**, Verfasser des allgemein verbreiteten Werkes «Flora von Deutschland» am 11. Jan. 1904. in Berlin im Alter von 84 Jahren.

Dr. Wilhelm **Behrens**, Redacteur der «Zeitschrift für wissenschaft. Mikroskopie» und Verfasser mehrerer auf dem mikroskop. Arbeitstische unentbehrlicher Werke am 25. Dez. 1903 in Göttingen.

Karl Alfred **Zittel**, Geh. Rat. Präsident der bayer. Akad. d. Wiss. berühmter Palaeontolog u. Geolog, in München im Alter von 65 Jahren.

Dr. Ernst **Zickendraht**, der bekannte Bryologe, am 5. Nov. v. J. in Moskau.

Gyűjtemények. — Sammlungen.

Bornmüller József (Weimarban) a napokban kezdte meg az utolsó perzsa utazása alkalmával gyűjtött növények szétosztását. Ezen gyűjtemény ritkaságokban való gazdagsága, a példák gyönyörű szárítása s a meghatározások megbízhatósága tekintetében ritkítja a párját.

Reverchon E. (Lyon, 3, Place Choulans) most osztogatja az

Jos. **Bornmüller** (Weimar) begann vor kurzem die Verteilung der auf seiner letzten persischen Reise gesammelten Pflanzen. In Bezug auf Reichhaltigkeit an grossen Raritäten, ganz prächtige Praeparation u. gewissenhafte Determination dürfte diese Collection wenig ihres gleichen haben.

E. **Reverchon** (Lyon, 3, Place Choulans) versendet soeben die

utolsó spanyol utazása (1903) alkalmával gyűjtött növényeket. A kívánatra megkapható igen gazdag jegyzékből kiemeljük a pompás, a *Viola delphinantha* Boiss.-vel közel rokon *Viola Cazorlana* GANDOG.-t, az ismét megtalált *Pinguicula vallisneriaefolia* WEBB.-et s az új *Solenanthus Reverchonii* DEG.-t.

Növényei gyönyörűen vannak megszáritva. áruk százankint 30 frank.

Megjelent a **thüringiai bot. csereegyletnek** (SAGORSKI E. tanár Pforta, Nauheim mellett) 1903—4. évi gazdag növénykatalogusa.

Szintűgy megjelent a **nürnbergi növénycsereegylet** gazdag 1903—4. évi katalogusa. Megkapható KÄRUFUSS J.-nál Nürnbergben, Holbeinstrasse 5.

gelegentlich seiner letzten spanischen Reise (1903) gesammelten Pflanzen. Aus der reichhaltigen Liste heben wir die der *Viola delphinantha* Boiss. nahestehende wunderbare *Viola Cazorlana* GANDOG., die wiedergefundene *Pinguicula vallisneriaefolia* WEBB. und den neuen *Solenanthus Reverchonii* DEG. hervor. Catalog steht zur Verfügung.

Die Pflanzen sind prächtig präpariert, Centurie 30 fres.

Die reiche Offerten-Liste pro 1903—4 des **Thüringischen botan. Tauschvereines** (Prof. E. SAGORSKI in Pforta bei Nauheim) ist erschienen.

Die reichhaltige Offerten-Liste des **Nürnberger Botanischen Tauschvereines** ist ebenfalls erschienen. Dieselbe ist bei dem Herausgeber J. KÄRUFUSS in Nürnberg, Holbeinstrasse 5 erhältlich.

Tisztelt munkatársainkhoz.

Tisztelettel felkérjük t. munkatársainkat, hogy kézírataikban minden latin növénynevet *egyszer*, minden szerző nevét s egyáltalában a személyneveket *kétszer* aláhúzni szíveskedjenek.

A szerkesztőség.

An unseren geehrten Herren Mitarbeiter.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter, in ihren Manuscripten die lateinischen Pflanzennamen *einmal*, die Autoren-Namen aber *zweimal* zu unterstreichen.

Die Redaction.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1903

Band/Volume: [2](#)

Autor(en)/Author(s): Thaisz Lajos von

Artikel/Article: [A kir. magy. Term.-tud. Társ. növénytani szakosztályának 1903 november hó 11-én tartott ülése. Sitzung der botanischen Section der kön. ung. naturwissenschaftl. Gesellschaft am 11. November 1903. 351-356](#)